

ek

zásokot, az österme-
akcióit, az teljes

nyomosság elkerülése
kormány különböző
életbe. A burgo-
métermázasánként
árkára csökkentették.
ius 31-ig marad ér-
vül felemeli a bur-
tingenseket különbö-
ben. Így: Hollandia
cüt vagomna, több
még az eredeti kon-
szág napi 40-60 va-
that Németországba.
megállapodtak o-y-
tven vagon burgo-
t cégeknek.

A Daily Herald leg-
Hitler súlyos ideg
akodni fog egy ideig
veszt részt pénteken
ho' Rudolf Hess mi-
síteni.

Monitorul erdélyi német vezetők fel- szóló rendelet

július 11. A Mo-
záma közli az erdélyi
vezetők felosztásáról
naplót. A hivata-
minisztérium felte-
ortanáshoz, amely-
ri. A referátum rá-
szóbanforgó szerveze-
nemzeti szocialisták
utóbb a romániai
újhozalmi mozgalma
mozgalom külföldi
akón alapot, ame-
karjait külsőből
házból pedig ama-
kirekeszteni, akik
a szervezet elveit
instrukciókka és
akinek rendelt-
tensbuch tartalmaz
többek között az is
egy német testület
állenség megdiesér-
szalom fenntartásá-
annak a je'c, hogy
meg feladatát, mert
szója az, hogy az
szepén kémlelje ki
hiúsítsa meg azo-
zalegik a mozgalom
ge és azt meg kell
gyes tagnak le kell
atáról és vakon ak-
nek, aki Románia-
lyiek részére pedig
szközök: harci esa
rajokból és zászló-
ntés azután kifejté-
külön egyenruhát
en kihívó módon
konfliktusok tá-
sággal, mint az ál-
a Glondys püspök
a felhívta a szász
szedelemre, ame-
A szervezet ver-
állaltak a felosz-
ták végre. Tekin-
oztatására és a la-
ének akadályozá-
javasolja a fel-
törént.

nagygyűlés a ko-
ségénél. A kolozs-
ségénél július hó
főbb választó
melyen az összes
szazati joggal bíró
meghívók és a szá-
ányok megküldet-
ki pedig bármely
távolról, lakhe-
kapta kézhez, át-
ában a hivatalos
ius 17 estől 6 órá-

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929.	Szerkesztőség és kiadóhiva- tal: Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 119, negyedévre 320, fél- évre 580, egészévre 1200 lei. Kül- földre: Havonta 2, negyedévre 6, félévre 12, egészévre 28 dollár. Hír- jelek díjazásában szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági csaldóság egyetlen napilapja. Cik- keink utánnomását csak a for- ra megjelölésével engedjük meg.
--	---

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bermentellon leveleket nem fogadunk el. Késirátok megörökíti és visszahűtődi nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Erőd, Falella szerkesztő János Ferenc, Bukaresti szerkesztő Hő- szegi Ernő, Str. Matei Milia 10.	Ára 3 lei
Péntek, 1934 július 13.	
5694. ÉV AB 1.	XVII. ÉVF. 154. SZÁM.

Beszélhetsz, gyászvitéz...

„Beszélhetsz, jó vitéz, senkisémet hallgat rád” — mondja a nagy magyar költő egyik versében, amelyben V. László magyar király zsarnokságát és hitzegészet esettől. Ezt a verset némi változtatással most a németek hírhedt kancellárjára is alkalmazhatjuk, aki, úgy látszik nem restelli magát a birodalmi gyűlés elé állni, hogy ismét valami hazugsággal, valami hajmeresztő csürés-csavarással igazolja borzalmas tetteit.

Az egész beszédet az a körülmény teszi elvisehetővé, hogy Hitler most már csak legszűkebb környezetéhez, még életben lévő családtagjaihoz fogja intézni szavait, családtagokhoz, akik holnap szintén Róhm vagy Heines sorsára juthatnak. Ezek főleg félelmük hatása alatt mindent meg fognak szavazni és mindent helyeselni fognak, mint minden zsoldos és pretóriánus, aki zsoldadójának kegyétől függ.

A baj csak az, hogy a kancellár ur legújabb birodalmi gyűlési főmedvényét, éppugy, mint a Göbbelsét, rádión fogják továbbítani a világ minden részébe.

Egy órában keresztül a világ rádióelérhető megint kénytelenek lesznek a hírhedt altízst még közlegényi nívón sem álló „igazságait” végighallgatni.

Am most már beszélhet a gyászvitéz... Ha hallani is fogják receség, durva, minden stílus és kellem nélkül való beszédét, senkisémet fogja a szó morális értelmében meghallgatni.

Azaz legfeljebb csak azért hallgatják meg, hogy újra elszörnnyűködjenek állításainak felelőtlen vakmerőségén, hazugságainak képtelen logikáján, emberi durvaságának képmutató önfeldisérésén.

Meg vagyunk győződve arról, hogy ma már azok a tüemek is, amelyek még két hónappal ezelőtt prófétaí ki nyilatkozta-tásként hallgatták a Führer szavait, unot tan, vagy bosszasággal, a legtöbben pedig egyenesen halálos ondrall, engesztelhetetlen gyűlölettel fogják a hangszórók kényszerre alatt végighallgatni beszédét.

A jó vitéz beszélhet, lelke mélyén már serkisémet hallgat rá.

Mert immár csak gyűlölet, megvetés, halálos ellenségei vannak a nagy demagógusnak. Vagy pedig olyan „hívei”, akik kényszerből, vagy jó zsold ellenében tartanak még ki mellette, de elsők lesznek, akik háthatamadják, mielőst eljön a teljes felbomlás és likvidálás ideje.

Megfelezik a megyéket — megduplázzák a munkanélkülieket

Hagyományos közigazgatási beosztást bont meg a kormány az új közigazgatási törvényvel, melynek tervezete szerint ezután csak harminchat megyéje lesz Romániának.

Nagyobb közigazgatási egységekbe akarja tömöríteni az országot a kormány, hogy miért, azt nem nehéz kitalálni.

Felannyi megyéhez egy negyedannyi tisztviselőre van csak szükség, mint eddig volt.

Közigazgatási törvény téhát végeredményben takarékosági szempontból szavaztat meg a kormány — nem pedig a közigazgatási egyszerűsítése és megfizetése céljából.

Kevés megyénk lesz tehát, de nagyon sok munkanélküli lainerünk.

Nem lesz — mint annakidején, az első nemzeti parasztpárti kormányzás alatt reméltük — tartományi kormányzás, a helyi autonómia fogalma egyszerűen töröl-
tetik az új közigazgatási élet szótárából.

Helyett: sok minden egyszerűsödne, ha a minisztérium a túlzott centralizálás következtében nem alakult volna át egyszerű iktató és intéző hivattalá, ahová a paraszt és a polgár személyesen kénytelen felutazni, mert vidéken még sóhivatalai sem működnek a minisztériumoknak.

Ehelyett lesz kevés megyénk és sok munkanélküli.

Lesz hetvenkét élénk megyeszékhely

Hitler mégis beszédet mond a birodalmi gyűlés mai ülésén

A német kormány összes polgári miniszterei beadták lemondásukat, mert Hitler megtévesztően informálta őket a június 30-iki eseményekről

A Berlinben élő külföldi lap tudósítók közgyűlésen bélyegzik meg Göbbels ferdtéseit. Kitalították az összes külföldi lapokat Németországból. Hatalmas arányokat ölt a kormányellenes propaganda Németországban

Hitler bejelenti, hogy Németország visszatér a Népszövetségbe ?

Berlin, július 12. A Daily Heraldnak tegnapi híradását, mely szerint Hitler súlyos beteg, a német kormány ma hivatalosan cáfolja. Valószínű, hogy éppen a Hitler idegösszeomlásáról több oldalról terjedt hírek készítették a kormányt arra, hogy a kancellárt, aki már tegnap el akart indulni tengeri útjára, visszatartsa a birodalmi fővárosban és rávegye, hogy a birodalmi gyűlés ma esti ülésén ő mondja el a kormánynyilatkozatot.

Ez a kormánynyilatkozat egyébként rendkívül szenzációsnak ígérkezik. A Havas íróda értesülése szerint ezen a gyűlésen az éntranzigen, az egész világgal új jathuzó áltítán, egy könyved fordulattal és főleg megalázkodó hangjelzéssel, be fogja jelenteni Németország kész-ségét a Népszövetségbe való visszate-résre és egyben a leszerelési érte-kezetre is.

Másik szenzációja lesz a mai birodalmi gyűlésnek, hogy azon az agyonlőtt birodalmi gyűlési képviselőkn kívül azok a nemzeti szocialista képviselők sem fognak megjelenni, akik: a kormány új felhatalmazási rendelkezései szerint kizártnak a képviselők sorából.

Nem jelenik meg Papan sem, sőt bécsi távirat szerint

helyzetével foglalkozó híradásában. Eszerint Papan alkancellár helyzete még mindig tisztázatlan. Az alkancellár rendkívül bántják a legutóbbi események és barátjaival folytatott beszélgetései alkalmával szüntelenül hangsúlyozza, hogy nem tud belenyugodni bizalmas munkatársának, Bosenak kivégzésébe. Papan min. min. hivatalos őrizet alatt, de komolyabb szerepe nem lehet többé a jelenlegi rezsim alatt.

A külföldi lap tudósítók tiltakozása Göbbels beszéde ellen

Göbbels tegnapi előtti, hazugságoktól és szemérmetlen vádaskodásoktól hemzsegő beszéde, melyben rágalomnak minősítette a külföldi sajtótudósítók által a bizalmas tények alapján megírt jelentéseket, óriási felháborodást keltett.

Eppen ezért a Németországban élő külföldi sajtótudósítók berlini szövetsége közgyűlést hívott össze.

Ugy tiltakozzon és állást foglaljon Göbbels felelőtlen vádjával szemben

A közgyűlés tiltakozni fog a külföldi lapok kitalítása miatt is. Tudvalevő ugyanis, hogy Göbbels, miután kitalította a svájci német lapok legnagyobb részét és egy kivételével az összes osztrák lapokat.

tegnap az utolsó németnyelvű külföldi lapot, a Neue Freie Pressét is kitalította. Ezt megelőzte a Pester Lloyd kitalítása, ami annál jelentősebb, mert ez a lap egyedül naponta tízezer példányban fogott. A zürichi lapok jelentése szerint a lakosság, különösen június 30-a óta egyáltalában nem vásárolja a belföldi német lapokat

és egy-egy dugva áthozott lappeldányért egészen rendkívüli árakat is hajlandó megfizetni. A nemcsak németül tudó lakosság az angol, francia lapokat tömegesen vásárolja.

A kivégzettek listája

Berlinben egy hírlök, hogy a Reichstag mai ülése után végre nyilvánosságra fogják hozni a legvilkiolt áldozatok listáját. A külföldi sajtó több vezető lapja egy valószínű veszteségi listát jelentett meg a június 30-án és a július elsején kivégzettekéről.

(Folytatás a 8-ik oldalon).

nem jelennek meg a Hitler-kormány-nak nem nemzeti szocialista minisz-terei sem, így elsősorban Rübénach és Schmidt, akik tegnap újabb be-nyújtották lemondásukat, még pedig írásban Hitlernek. A lemondás rend-kívül szenzációs indoklásu. Esze-rint Hitler hamisan és megtévesz-tően informálta a minisztertanácsot a forradalmi jelenségekről s a leg-szemérmertlenebb ferdtéssel igyeke-zett elhomályosítani a valódi tény-állást.

Hitler a lemondott miniszterek indoko-lása ellenére sem fogadta el lemondásu-kat, de a miniszterek követelésére ezt Hindenburghoz továbbította. Nem való-színű, hogy az eképpen előállott kormány válság ma estig megszűnne s így a birodalmi gyűlés csupán Hitler még meg-maradt, egészen szűk cinkostársainak gyű-lekezetét fogja képezni.

Papan nem tud beletörödni...

A Havas úgynökség berlini tudósítása rendkívül jellemző képet fest a jelenlegi németországi állapotokról egy, a Papan

helyett csak harminchat élénk megyeszékhely hely.

Hetvenkét nehezen élő város lakosságából lesz harminchat nyomorgó város lakossága.

Óriási megyéink lesznek, de az óriási megyében nagyon sok nyomorgó és dekl-asszálódásra itélt ember.

Bialik önéletrajza

Még 1903-ban felszólította dr. Josef Klausner, a kiváló irodalomtörténész a már akkor nagy hírű költőt, Chaim Nachman Bialikot, hogy írja meg életrajzát. Bialik akkor Kisenevben tartózkodott és a hozzáintézett levélre ezeket válaszolta:

„Ön azt kéri tőlem, hogy írjam meg életem történetét. Higyje el, kedves doktor ur, őszintén mondom, nem rendelkezem „történet” fölött. Az olyan embereknek munkája és fejlődése, mint amilyen én vagyok, nagyon hasonlít a többiéhez. ed nem szeretném kérését elintézetlenül hagyni, nehogy túlzott szerénységgel gyanúsítson meg. Ezért röviden és vázlatosan mégis el fogok mondani egyet és más „életem történetéből”.

Hat éves koromig a wolhyniai Radi faluban nevelkedtem, erdők és mezők között, az egyszerű és egészséges természet ölen. Boldog voltam és megelégedett. Tiszta ég, széles mezők, csendes lankák, megannyi látnivaló, ami felébreszti a fantáziát és szent titkokat tár fel. Ebben a faluban szivtam magamba a világról és természetéről alkotott első impresszióimat. Gyermek koromban már vízióim voltak és „Gam di lel” című első dalom e látomások alapján készült. Első versem volt ez a boldog gyermekkorról, amely nem tartott sokáig, mert hiszen eljött a szomorúság napja is, amikor árván maradtam.

Hét éves voltam, amikor Zitomirba költöztünk, ahol apám házat vett a város végében. Itt is közel voltam a természethez. Ekkor kezdtem eljágni a chederbe, ahol a Bibliát, Rasit és a Zsoltárokat tanultam. A mesterem kisiny szobája ott állott a hegy gerincén és mintha minden pillanatban le akart volna zuhanni a mélységbe. A mélységből források morajlottak fel hozzánk és segítettek nekünk a zsoltárok ismétlésében. Nyáron isten szabad ege alatt, fák árnyékában, vagy sátrak alatt tanultunk. Szemben velünk hullámozott a tó és ránk bámult az erdő.

Apám nyomorban élt. Abból egzisztált, hogy korsmát nyitott az átutazó parasztek számára, de ez a szegényletes életmód nagyon elkeserítette. (Amikor egy pohár snapszot öntött a parasztnak, belenezett a „Misnajokba”, amely ott fekiútt előtte az asztalon és amelyből folyton tanult!) Meg is bete gedett ebbe a nem neki való mester-ségbe. Amikor hét éves voltam, apám meghalt.

Anyám elvitt ekkor apai nagyapám hoz, aki a város másik szelén lakott. Itt szabad térség közelébe kerültem és sok kert mellé. Nagyapám nem örült az „ajándéknak”, amit anyám hozott neki akarata ellenére, öregségére. De nem volt választása, úgy, hogy kénytelen volt az „itéletet” elfogadni és magához vett a szobájába, természetesen magára vállalta egyuttal a fölöttem való felügyeletet is, hogy legyen vallásos és istenfélő.

Öreg ember volt már „évekkel jóllakott”, aki önzetlenül tanult, én viszont pajkos gyermek voltam, különben is más természet, úgy, hogy ritkán voltunk egymással megelégedve. A „melamedok”, akiknek a kezébe adtak, keményen bántak velem és való-sággal elkeserítették életemet. Vala-

hányszor a sürgönypóznán találtak, mindig megkaptam a magam veresporcióját. Ha eszuskáltam a jégen, akkor is elláttak a bajomat, ha este kukorékoltam, pefonokkal díjaztak.

Egy nagyon nehéz pillanatban, ami kor öreg és gyöngye nagyapám nem bírt velem, összehívta családomat — nagybácsikat és unokaöcséimet — akik „nyilvános tárgyalást” tartottak fölöttem. Megtanítottak mőresre. Ami azt jelentette, hogy az egyik megfogta a lábamat, a másik a kezemet, a harmadik lehúzta a nadrágomat, a negyedik ráfektetett a lábára, az ötödik adta az ütlegeket, a hatodik olvasta. — Látod, sékec, így jár az aki nem tartja be nagyapja intelmeit!

Volt egy unokaöcsém, egy hülye fiú, aki ha észrevette egy-egy csínyemet, becipelt a félreeső helyre, itt megvert Aztán megvárta, amíg kijöttem, újra belökött és megint leselkedett odakint, ahol förtelmes módon mullott tehetetlenségem.

Nagy szegényemben senkinek sem szólhattam, úgy, hogy a komisz, hülye sokáig gyakorolhatta ezt a kedvtelenséget. Kicsiny szívemben fellángolt a gyűlölet tüze és feltettem magamban, ha felnövök, megbosszúlom magam rajta. A szívem mélyén éreztem, hogy rokonaim azért bannak így velem, mert látták, hogy minden gyermekes komiszágom ellenére is képesebben állok az ő gyermekeik fölött. Nagyapám is megérezte ezt és később már nem engedte, hogy fölöttem rokonaim „törvényt üljenek”.

Ha már nagyon sok bántalmazás ért, félrevonultam valamelyik sarokba, ahol senkisémet látott, leültem és sirtam. Visszaemlékeztem anyámra, aki távol volt tőlem, elgondoltam, hogy árva vagyok, visszaidéztem a csendes falut az enyhe, békés naplementével. Szívem akkor még jobban összeszorult, hosszán, hosszán sirtam. Anyyira, hogy a sírás már szükséglet lett számomra.

A sírás felüldített és elkezdtem egészen más dolgok felől gondolkodni... Új színek láttam, új világ tárult meg előttem... Csodákat láttam, amikor így félrevonulva néztem a természet hallgatag szépségeit.

De ebből a szemléletből is kijózanodtam, egy-kettőre megint a régi lettem, felmasztam magas fák ágaira, kemény tetejére, a táviró póznára. Mindezt leginkább azért, hogy megmutassam osztálytársaim előtt, milyen művész vagyok. Meg kell hagyni, hogy barátaim előtt, akik megcsodáltak, nagy volt a tekintélyem.

A csínytevés és álmodozás közepette gyakran beosontam a szobába, ahol nagyapám tanult és mohón kívántam belenézni a könyvekbe. Három szenvedély vert mélyen gyökeret bennem, anélkül, hogy egyik zavarta volna a másikat: játék, gondolkodás és tanulás. Mind a hármat egyazon szeretettel gyakoroltam. Szenvedélyesen tanultam, ugyanannyira, hogy megfeledeztem az evésről is és nem hagytam abba egy könyvet addig, amíg végig nem olvastam.

Nagyapám könyvszekrényében nagyon sok különböző könyv állott: erkölcsefilozófiai könyvek, midrások, halachikus munkák, mesék, kabbalisztikus művek és nagyjaink bölcselkedő irásai. Mihelyt olvasni tudtam, szenvedéllyel fektüdtem neki a könyveknek, mohón ittam tartalmukat és szellemüket egészen magamévá tettem. Ha kaptam néhány fillért, félretettem, hogy könyveket vehessek rajtuk. Minden ambícióm az volt, hogy legyen saját könyvtáram. A könyvekben barátaimat láttam, meghitt, igaz jó barátokat. Az amszterdami, a frankfurti régi könyvek épenugy a szívemhez nőttek, mint a leMBERGI nyomdákól kikerült munkák. Fantáziám belőlük éledt és nekik köszönhetek sok-sok boldog órát. Egész világot tudtam építeni magamnak csendes elvonultságban, az ő segítségükkel.

UHU könyvkereskedés
végeladása
Az üzlet e hó végén teljesen megszűnik
a könyvraktárt minden árban kiárúsítjuk!
Ü z l e t : Calea Regele Ferdinand 20 szám

Dr. Gara Ernő társasnyaralási akciója

Két bőrüléssel Pullmann-kocsi várja a 17-i konstancai utasokat a kolozsvári állomáson

A második konstancai csoport indul augusztus elsején

A tizenhetedikén induló konstancai utascsoport létszáma már teljesen beült. Néhány jelentkezőt veszünk fel még azoknak a helyére, akiknek a jelentkezési terminusát tegnapig tartottuk fenn.

Kérjük a t. utasainkat, hogy a vasúti kocsira szóló helyjegyeknek és a nyaralásra szóló részvétel jegyeiknek az átvevő céljából legkésőbb szombat délig jelentkezzenek.

A vidéki csatlakozó utasok úgy a hely-

jegyeiket, mint a részvételjegyet a vasúti kocsiban kapják meg.

A vasúti kocsiban mindenkinek (a vidékieknek is Kolozsvártól) számozott helye lesz.

A részvétel díjat is szíveskedjenek a t. jelentkezők legkésőbb szombaton délig kiegészíteni.

A legközelebbi csoport a gyönyörű konstancai nyaralásra augusztus 1-én indul. Prospektussal készséggel szolgálunk.

Tíz métermáza súlyu könyvbe gyűjt aláírásokat egy béke-apostolnő

Párizs, július 12. Mrs. Sternberger, az amerikai női békeüggyel elnöknője, aki néhány napot Párizsban töltött, most városról-városra jár és aláírásokat gyűjt a nők körében, de férfiak aláírását sem veti meg. Magával viszi ugyanis a világ legnagyobb könyvét, a béke könyvét, amelynek súlya több mint tíz métermáza, szélessége két méter és vastagsága másfél méter.

1933 októberé óta több mint egymillió aláírást gyűjtött ebbe a könyvbe, amelynek első lapján felhívás van az egész világ békeszerető asszony népehez, hogy tiltakozzanak a háború ellen. Külön autót hordoztatja magával a béke könyvet és visz temérdek más propaganda anyagot, grammofoonlemezket és plakátokat.

Tegnap is folytatták Londonban a francia-angol tengerészeti tárgyalásokat

Anglia nem gördít nehézségeket a Szovjet belépése elé a Népszövetségbe

London, július 12. A technikai tanácsadók bevonásával tegnap is folytatták a francia-angol tengerészeti tárgyalásokat. Úgy tudják, hogy Pietri francia tengerészeti miniszter csütörtökön este hagyta el Angliát s tért vissza a francia fővárosba.

Egyidejűleg Corbin londoni francia nagykövet megbeszélést folytatott Maiski londoni szovjetkövettel. A francia nagykövet tájékoztatással szolgált Barthon londoni utja eredményeiről. Úgy hírlik, hogy a keleti Locarno további kezdeményező lépéseit a szovjet fogja megtenni. Valószínű, hogy már közelebből tárgyalásba fognak bocsátkozni ebben az ügyben Berlinnel és Varsóval.

Ma, pénteken kezdődik az angol alsó házban a külpolitikai és a leszerelési vita. Szóvá fogják tenni Barthon londoni látogatásának eredményeit is.

Japánban élénk feltűnést keltette az a hír, hogy Anglia nem kíván nehézségeket gördíteni a szovjet Népszövetség be történő meghívása útjába. A lapok kedvezőtlenül kommentálják a hírt s azt hangoztatják, hogy a Népszövetség még képtelenebb intézménnyé fog válni.

A genfi nemzetközi politikában szo-

repet játszó körökben nem hiszik, hogy Olaszország megváltoztatná felfogását a Földközi-tengeri egyezményt illetően.

Ezzel kapcsolatban a Stampa azt hangoztatja, hogy fel kell éleszteni a négyhatalmi szerződést. Csak ez vezetheti ki Európát a káoszából s akadályozhatja meg, hogy két ellenséges táborra ne szakadjon. A Popolo d'Italia is annak szükségét hirdeti, hogy az olasz kormány hallhatóan közölje a hatalmakkal azon felfogást, hogy a négyhatalmi szerződést még hatni képes, élő tényezőnek tekinti s igyekezzék elhárítani a veszedelmeket Európa egéről.

Erdős Renéé olcsón

Santerra bíboros (470 oldal) Lei 108.—
Lavinia Tarsim házassága (460 oldal) Lei 108.—
Báró Herzfeld Clarisse (380 oldal) Lei 108.—

Díszes vászonkötésben.

LEPAGE-nál Cluj.

Kérje az olcsó könyvszenzációk jegyzékét

Reggeli sport

Vándor, ha a kora reggeli órákban véletlenül a kolozsvári sportpálya felé visz utad, jöjj be, támaszkodj a korláthoz és nézd, mi zajlik a futball kapuja körül. Első látásra azt fogod hinni, valamelyik cirkusz indiai s erdművészei gyakorolják nehéz és kockázatos artista mesterségüket. A gerej acélya megvilan a magasban, siklófutamban fut a díszkosz, vasabdát hajlítanak egymás felé dühösen a fejnőtek, mialatt a kisebbek akadályversenyben, bórabdá-hajigálásban, bukfenecben produkálják magukat.

Nem hagyják sokáig kétségben és elámulom neked, hogy a művészfajak korán kelő emberek, mindenkinek polgári foglalkozása van, a két-három bohém-embert kivéve, közöttük e szerény sorok íróját is akit, mint tudnod illik, nem kell az ifjak közé sorolnod.

A Haggibbor atlétikai szakosztálya gya koratozik itt a hét néhány napján, reggeli hattól kilencig. A sport különböző fejtáját üzik, legfőképp azonban svéd tornát, aminek különb testi-lelki felfrissülést még nem találtak föl.

Gyémánt János ur a trénerünk, Külsőre nem a léta, de derűs nyugalomán és mozdulatainak harmóniáján meglátszik a talpig sportember. A legfiatalabb sportoló, a három és fél éves Czódik Andris is beáll a sorba és egyképpen rész vesz a tornában, amely kizavarja a petyhüdtiséget, ruganyossá teszi az inakat, meginduló pocokot visszaparancsol medrébe. Ha már innen kilépett, akkor a hasizmok tréningjével lecsökkenti térfogatát.

Büvös játéka a test regenerálásának ez a torna, amelyet, ha az ember belekóstolt, nem lehet e-hagyni. Este lefekvéskor ösönösen kívánod az olizás, guggolást, karok, lábak, csipő kilendítését, reggel ha fölkelés lábujjhegyen „szkipelsz”, ami a futásnak, e mindenképpen hasznos sportnak az extrakuma.

Futballt is játszunk, ezt a sokak által lenézett sportfajtát, ami pedig módjával élvezte, a legiditőbb testgyakorlatok egyike.

Általában a Haggibbor reggeli atlétikájánál e-y, hogy kerüljük a túlságos megerőltetést, Anyyira azonban méssom, hogy ne kapjunk egy-két napig tartó bomlást, amely tudvalevőleg a gyakorlatok állandóságával elmúlik.

Invitálok mindenkit, aki frissen, egészségben, életkedvvel akarja napi munkáját elhárítani, a Haggibbor svéd-torna kurzusára! Nem kell hozzá csak egy kis önfelegyelm. Kora reggel leszállani a pehely mellől és beszállani a sorba, kicsi izomjátékra. Két óra hosszat tart, utána név-öt perces zuhany, a földi élvezetek legkellemesebbje.

Mégegyszer urak és ifjak: jöjjetek és vegyetek részt a reggeli attrakcióban! (sz. i.)

Casa Centrala a Asigurarilor Sociala.
Casa de Asigurarilor Sociale Cluj.

Hirdetmény

A közönség tudomására hozzuk, hogy a Casa Centrala 1934. évi 48. számú körrendelete értelmében a Társadalom biztosítási törvény 1 szakaszának 4-ik bekezdése alapján 1. évi július hó 1 hatállyal kezdődőleg életbelépett a magánháztartásbeli alkalmazottak (cseledek és cseledeleányok, lakályok, dadák, szobaleányok, kapusok) kötelező betegségi, baleset és agkori biztosítása.

A fentiek figyelembe vételével felhívjuk a közönség figyelmét, miszerint magánháztartásbeli személyzetét a cluj-i Casa de Asigurarilor Sociala-nál a legrövidebb időn belül bejelentse. A jelenleg szolgálatot teljesítő személyzet részére a mai nappal kezdődőleg a biztosítási könyveket és béregeket itt fogják kibocsátani.

A biztosítási osztályozásnál kizárólag az alkalmazott pénzbeli díjazása lesz mérvadó.

Cluj, la 12 Julie 1934.

Directiunea Casei de Asig. Sociale Cluj

— Az orosz GPU-t belügyi népbiztosággá alakították át. Londonból jelenik: Moszkvai jelentés szerint a GPU átszervezésével kapcsolatban megalakították az orosz belügyi népbiztoságot.

Julius
15
Vasárnap
d. u. 6-kor

Nagy vált

Bucuresti-Buka menti szünet kez hogy ezuttal nem nyek megzavarny kodik a belpolit kormány expor mussal tekintene csak észire igér

Politikai körök lik a meggyőződés szezon nagy vált A nemzeti para hívja össze mind Bukarestbe orsz párt vezetői rend tudják állítani a békét, amely kül pillanatban teljes Az okiráltságbel vezetőik minden kibékítsék Vaidá len maradt és egy credmennyel kecs Söt egyes szim jes szakadás sim megépő kimélet nu hivelvel szem nem kevésbé kim szoltak a párvez Lásd a temesvár hível kölkötöljásst pont kiküldött el miniszterrel.

Maniu hível na kednek s ma Ero csoport működik tvel vezetése ala gárdája.

Ez a gárda-moz elközeléseivel eg Maniunak vak ess ryi volt miniszter A pártvezetőség lálja a fanatikus ezért már tett is meggátolására. Ez azokat, akik nem ugynevezett gárda párból.

Söt a maniuist iogy kezdik Mani programját szeml los programjával sen eltávolodott a elveitől.

Még néhány hé hogy Mihalacheél rasztpárt regái sei, Maniu kedv — s valóban Mani elnök tanácsülése nos meggyőződés hogy Valda az, és Maniu végleges

Amennyiben ez zatot nyernének

Kulturember
his
Ho
Mir
a ga
fol

Ára 40.— le
Új Kelet könyv
és portó költség
küld

i sport

reggeli órákban vé... sportpálya felé viszkodj a korláthoz és u bal kapuja körül... od hinni, valamelyik réművészei gyakorolatos artista mestersé... ja megvilan a ma... n fut a díszkosz, vas... más felé dühösen a... késebbek akadályver... gálásban, bukfen... magukat.

g késébben és el... művészfjak, korán... neknek po gári fog... három bohém-embert... zereny sorok íróját... lik, nem kell az if...

trénerünk, Külsőre... nyugamán és moz... an meglátszik a tal... fiatalabb sportoló... öök Andris is be... rész vesz a tor... a petyhüdséget, ... lakat, meginduló... medrébe. Ha már... hasizmok tréning... gata.

regenerálásának ez... ember belekötött, ... te lefekvéskor ösz... állózást, guggolást, ... kilendítést, reggel... „szkippeszt”, ami... denképpen hasznos... na.

ezt a sokak által... mi pedig módjával... testgyakorlatok... bor reggeli étét... erüljük a tuáságos... azonban méresem... egy-két napig tartó... évőleg a gyakorla... mulik.

aki frissen, egész... sarja napi munká... or svéd-torna kar... csak egy kis ön... szállani a pehely... sorba, kicsi izom... tart, utána név... földi élvezetek leg...

ifjak: jöjjetek és... atrakcióban! (sz. I.)

paralitor Sociala... Sociale Cluj.

ény

ara hozzuk, hogy... évi 48. számú... a Társadalom... szakaszának 4-ik... évi július hó 1... telbelépett a ma... mazottak (csejé... lakályok, dadák... ki) kötelező be... kori biztosítása... vételével felhív... mét, miszerint... személyzetét a... Sociala-nál a... bejelentse. A... jésítő személy... pal kezdődőleg... és bévegeket

ozásnál kizáró... nzbelt díjazása

Casei de Asig... de Cluj

Julius 15 Vasárnap d. u. 6-kor

Nemzetközi mérkőzés

HAKOAH (B é c s) HAGGIBBOR

HAKOAH (B é c s) ROMANIA

a városi sporttelepen

Julius 17 Kedd d. u. fél 7-kor

Mi lesz ősszel?

Nagy változások előtt áll a nemzeti parasztpárt. Miért tárgyalt Maniu Bratianu Dinuval

Bucuresti-Bukarest, július 12. A parlamenti szünet kezdetét vette és ugylátszik, hogy ezuttal nem fogják váratlan események megzavarni. Teljes szélcsend uralodik a belpolitikában s míg egyrészt a kormány exponensei tökéletes optimizmussal tekintenek a jövőbe, az ellenzék csak ózire igéri az offenzívát.

Mi lesz ősszel?

Politikai körökben egyre erősebbé válik a meggyőződés, hogy az őszi politikai szezon nagy változásokat fog hozni. A nemzeti parasztpárt szeptember 16-ra hívja össze minden valószínűség szerint Bukarestbe országos kongresszusát. A párt vezetői remélik, hogy addig helyre tudják állítani a párt kebelében a teljes békét, amely különösen Erdélyben jelen pillanatban teljesen felborultnak látszik. Az ökirályságbeli nemzeti parasztpárti vezetők minden igyekezete, hogy Maniut kibécsítsék Vaidával ezideig eredménytelen maradt és egyelőre még nagyon kevés eredménnyel kecségtet.

Sőt egyes szimptomák szerint egy teljes szakadás sincs kizárva. Mihalacheék megépítő kíméletlenségével jártak el Maniu híveivel szemben, viszont Maniu hívei nem kevésbé kíméletlen eszközökkel válaszoltak a pártvezetéség intézkedéseire: Lásd a temesvári esetet, amikor Bocu hívei költözéssel dobálták meg a központi kiküldöttét, éükön Potarca volt miniszterrel.

A gárda-mozga'om

Maniu hívei nagy igyekezettel szervezkednek s ma Erdélyben több mint száz csoport működik mintegy 3000 intellektuel vezetése ala t, mint Maniu személyes gárdája.

Ez a gárda-mozgalom a maga furcsa elképzeléseivel egyre jobban erősödik és Maniunak vak eszközeként áll a badacsorvi volt miniszterelnök mögött.

A pártvezetéség máris veszélyesnek találja a fanatikus maniuisták akciójára s ezért már tett is lépéseket a mozgalom megállítására. Egyes hírek szerint mind azokat, akik nem lépnek ki ezekből az ugynevezett gárdákból, ki fogják zárni a párból.

Sőt a maniuisták már ott tartanak, hogy kezdik Maniu radikálisan baloldali programját szembehelyezni a párt hivatalos programjával, amely szerintük teljesen eltávolodott a párt 1928. előtti irányelveitől.

Még néhány héttel ezelőtt ugy látszott, hogy Mihalacheék, vagyis a nemzeti parasztpárt regái frakciónak exponensei, Maniu kedvéért feláldozták Vaidát — s valóban Maniu részt is vett a párt élnöki tanácsülésén — ma az az általános meggyőződés kezd gyökeret verni, hogy Vaida az, aki visszajön a pártba és Maniu véglegesen visszavonul.

Maniu és Dinu Bratianu

Amennyiben ez megtörténik, magyarázatot nyernének Maniu közelmúltbeli tár-

gyalásai Dinu Bratianuval, Grigore Filipescuval és George Bratianuval.

Egyes verziók szerint Maniu saját szakkállára folytat a volna ezeket a tárgyalásokat, amelyeknek hátterében Maniu nagykonceptiójú alkotmányos frontjának iniciatívája rejlik.

Ezekkel a verziókkal hozzák összefüggésbe Dinu Bratianunak is bizonyos kérdésekben elfoglalt álláspontját, amely rem mindenben azonos a fiatal miniszterelnök álláspontjával. A liberálpártbeli Tatarescu és Dinu Bratianu közötti vi-

szonyt a nemzeti parasztpártbeli Vaida és Maniu közötti viszonytal hasonlóják össze. Tatarescu is, mint Vaida, alkalmazkodóbb, engedékenyebb természetű, ezzel szemben Dinu Bratianu számos kérdésben ugyanazt az intranzigenciát mutatja, mint Maniu, csupán kevésbé kirívó formában.

Az alkotmányos fronttal szemben áll a diktatúrara törekvők csoportja, élén Ave-rescuval. Az ősz marsall, miután pártja teljesen felmorzsolódott, most nyíltan a diktatúra emberének vallja magát és ózire igéri a „nagy offenzívát”. Az öreg nem akar senkivel sem szövetezni, egyedül szándékszik tervét keresztülvinni.

Politikai körökben egyelőre még mosolyognak rajta...

De hogy ózire mi fog kialakulni ebből, az egyelőre szélcsendes, de zavaros helyzetből, a jövő titka. (h.)

Lelőttek egy határátlépő cseh pénzügyőrt Szatmár mellett a granicsárok

Satmar-Szatmár, július 12. (Az Uj Kelet tud.) A szatmári határszélén ismét tragikus végű határátlépés történt, melynek áldozata ezuttal egy cseh állampolgárságu pénzügyőr.

Tegnap a Bikszádfürdőtől három kilométernyire a granicsárok két embert láttak közeledni a cseh határ felől. A katonák megállásra szólították fel őket, ezek azonban nem engedelmes-

kedtek. Az egyik katona ekkor fegyverét használta és halálosan találta a cseh pénzügyőri ruhába öltözött határátlépőt. Az egyik határátlépőnek sikerült elmenekülnie.

Tegnap reggel az ügyészség vizsgálóbizottsága utazott ki Szatmárra a helyszínre és állapította meg a szerencsétlenség ádozatának személyazonosságát.

Kifejezetten nemzeti szocialista-ellenes jellege van Dollfuss rekonstruált kormányának

Nem neveznek ki új osztrák követet Berlinbe

Bern, július 12. A svájci lapok szerint a Dollfuss kormány rekonstrukciója Mussolini tanácsainak eredménye. A kormány legfontosabb tagja továbbra is Fey marad. A kormánynak kifejezetten nemzeti szocialistaellenes jellege van.

Bécsi politikai körök szerint Starhemberg herceg rövidesen Rómába utazik és

találkozni fog Mussolinival, még Dollfuss rriceionel kirándulása előtt.

Berlin, július 12. Ugy bírlák, hogy a Bécsbe kültügyi államtitkárnak visszahívott Tauschitz berlini osztrák követ helyére kormánya egyelőre nem nevez ki új követet a német birodalmi fővárosba.

Ózire halasztották el a temesvári kommunista-per folytatását

A két beteg nő miatt hozott halasztó döntést a hadbíróság

Timisoara-Temesvár, július 12. (Az Uj Kelet tud.) Vád és védelem közös meg egyezésével ózire halasztották a temesvári kommunista per folytatását. Temesváron az utóbbi tizenöt évben nem emlékeznek arra, hogy per iránt olyan érdeklődés nyilatkozott volna meg, mint a temesvári kommunista perrel szemben, melyben a város minden rétegének és minden generációjának számos képviselője mint vádlott szerepel. Wurmbrand Richárd személye iránt nyilatkozott meg a tárgyaláson a legnagyobb érdeklődés. Magas, kissé hajlott tartású, huszonöt éves fiatalember, hatafnas, boltozatos koponyával, mely alól nyugtalan szemek tekintenek. Mindig félve pislog jobbra és balra, holott senki nincs mellette. A vádlottak nem érintkeznek vele. Ennek az embernek nagyon érdekes multja van. 1929-ben tin, fel először Temesváron, ahol az egységes szakszervezet kongresszus szélső baloldali szónokai között szerepelt. Később a bukaresi hadbíróság politikai vétségért egy évi börtönbüntetést ítélt. amit Doftanában töltött le.

Niculescu ügyvéd, aki most is védője a pernek, mondotta el, hogy elítéltetését főleg kihívó modorának köszönhetette. Nagy jelenetet rendezett, ordította, provokált. Azután meglepetésszerűen a grívítai perben tűnt fel, szabadlábban védekezett és az első tárgyalási nap után nyomtalanul eltűnt.

Igy került Temesvárra. Már tegnap irtuk, hogy vádlott társai, mikor a tárgyalásra hozták, leköpték. Tegnap délben az utolsó tárgyalási szünetben összeütközött Dudás József vádlottal. Ez hevesen rászólt, mire Wurmbrand kifőró dühvel a következőket mondotta: — Bár Codreanu lenne az uralmon, a vasgárdával, szó nélkül falhoz állítana benneteket és nem tárgyalna sokat.

— Ezt milyen minőségben mondod — kérdi a vádlott — mint lengyel zsidó, vagy mint besugó?

A védők óriási harcot folytattak a két beteg nővádlottért. Karácsonyi Máriáért és Eberlingnéért. Pokrócokba burkolva ülnek, vagy fekszenek a vádlottak között. Dr. Vescan Demeter azonnal felismerte

a tüneteket: — Epileptikus idegroham.

Az orvos szerint legalább kétheti kórházi ápolásra volna szükségük. Az ügyvédek vállvetve küzdöttek, hogy a hadbírótságot a tárgyalás elhalasztásának szük ségességéről meggyőzzék. Órákig tartó vita után hajlandó volt a királyi ügyész is az elhalasztást elfogadni és ekkor a per ózire napolta el a hadbírótság.

A védők az ügyészségen kérelmezték a védenek szabadlábba helyezését, mert a hadbírótság nem helyezte őket szabadlábba. A két beteg nő a rabkórházba szállították, a többi vádlottakat visszavitték a fogházba.

Egy pesti egyetemi tanár nyilatkozata Zaro aga „102 esztendejéről”

Boncolás alapján nem lehet az ember pontos korát megállapítani

Budapest, július 12. Az elhunyt Zaro agát — aki míg élt, tudvalevően a világ legöregebb emberének, 156 évesnek mondotta magát — a konstantinápolyi orvosok felboncolták és a boncolás alapján, mint tegnap jelentették, megállapították, hogy „mindössze” 102 éves.

Dr. Lenhossék Mihály anatómiai egyetemi tanár a következőket mondotta:

— Olvastam a török orvosok boncolásának eredményét és azt a megállapítást, hogy a világ legöregebbnek tartott embere 102 éves korában halt meg. Megmondom őszintén: komikusan hatott rám ez a megállapítás.

— Ilyen pontossággal, az orvostudomány mai állása mellett, szó sem lehet a halott korának megállapításáról. Igen, azt meg lehet mondani, hogy fiatalember, középkorú, vagy aggasztán volt-e halála órájában a delikvens... de sokszor itt is nehézségek támadnak. Van öreg, akinek szervezete egészen fiatalos és van fiatal, aki már elhasználta szervezetét.

— A boncoló orvos két tényezőt tekint: a vivőerek állapotát és a festéklérakódást. „Jeder Mensch ist so alt, wie seine Arterie” — mondja egy német tudós és igaz van. A fiatal ember erei hártvaszerűen vékonyak: ezek az erek azután idők folyamán megvastagszanak és az öreg ember szíve már főmőr erekre feksztendéz a vért. De mondom, ez nagyon is egyéni: itt van Apponyi, aki magas korában is teljesen fiatalos, mozgékony és rugalmas volt és hány nálánál 15, sőt 20 évvel fiatalabb aggasztánt ismertünk. Ez nagyon is az élet egyéniségétől függ. A másik tényező, a festéklérakódás is csak körülbelül tájékoztat.

— Az emberi szervezet bizonyos helyeken pigmentanyagot halmoz fel az idők folyamán, ennek a mennyiségéből lehet következtetni a korra. De csak következtetni...

— Nem hiszem, hogy komoly orvosok végezték a boncolást, vagy pedig... nem tőlük ered a 102 éves kor „tudományos” megállapítása. Ismétlem, mai tudásunk mellett ilyen pontossággal megállapítani egy halott életkorát egyszerűen lehetetlen.

— Kijultak a zavargások Rotterdamban. Hágából jelentik: Rotterdamban a zavargások kijultak. A városba újabb katonai erőket rendeltek ki. Az utcákon járőrök érkálnak s a fontosabb pontokat is megszállotta a katonaság.

— Tárgyalják a kínai alkotmányreformtervezetét. Londonból jelentik: Nan kingban tárgyalják a kínai alkotmányreformtervezetét, amelyet szeptemberben a nemzeti kongresszus elé terjesztenek. Az alkotmányreform egységesíti a biró galma s többek között be fogja vezetni az általános hadkötelezettséget is.

Kultürember könyvtárából nem hiányozhat Horrabin: Mire tanít a gazdasági földrajz? tanulmánya. Ár 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeges és portó költség (10 lej) előzetes be küldése mellett.

SPORT

A Haggibbor mai tréningjén jelölik ki a vasárnapi csapatot

Ma délután érkezik a bécsi Hakoah Kolozvára

CLUJ-KOLOZSVÁR, július 12. (Az Uj Kelet tud.) A bécsi Hakoah kolozvári mérkőzéseinek úgy a sport, mint speciálisan a zsidóság szempontjából kettős jelentősége van. Egyrészt a világ legjobb zsidó futballegyüttesének itt léte jelent rendkívüli sportese ményt, másrészt a Hakoah mérkőzéseinek jelentőségét az emeli, hogy ezáltal mutatkozik be Kolozsváron a Haggibbor újjászervezett futbalcsapata is.

Hosszu hónapok kitartó munkájaként született meg a kolozvári zsidóság előzettségéből és néhány lelkes sportember kezdeményezéséből az a népes játékoskeret, amely hetek óta van tréningben, hogy a nagy napon, a Hakoah ellen olyan harcokedvel, olyan egységes, mutatós, de főleg eredményes játékkal mutatkozhasson be, amely egyrészt a zsidóság tetszését megnyerje, másrészt méltó legyen Kolozsvár felett sportjához.

A reorganizált csapat több tréningjellegű mérkőzést játszott a vidéken, melyeknek egyetlen célja volt a nagyszámú jelentkező zsidó játékosok tudásának és formájának megtekintése. Nos, már együtt van az a tizen-négy játékos, amelyből a Hakoah elleni csapat kikérül és amely hivatra van a régi nagy Haggibbor örökébe lépve a minden áldozatra kész kolozvári zsidóságnak és az egyesületnek dícsőséget szerezni. A csapat pénteken tartja utolsó tréningjét, amelyen a teljes vezetőség jelen lesz és együttesen fogja a csapatot a játékosok legjobb formája alapján a vasárnapi nagy mérkőzésre összehívni.

A Hakoah-mérkőzések harmadik résztvevőjének a Romániának már jóval könnyebb a dolga. Soha sem volt jobb a csapat, mint ma, a fiúk nagyon együtt vannak és a vezetőség optimisztikusan néz a keddi mérkőzés elé.

A bécsi Hakoah egyébként ma délután 7 óra 51 perckor érkezik gyorsvonattal Brassó felől. Az állomáson a Haggibbor és Romania vezetősége ünnepélyesen fogadja.

Itt említjük meg, hogy a Hakoah kedden Dorokóban játszott, ahol a Vulturii-Makabi kombinált ellen 4:0 arányban győzött. Szerdán Buhusiban játszott a bécsi csapat a szövetségár futbalcsapata ellen, melyet 8:1 arányban léptet le.

Utban a jubileum felé...

Sparta—Hungária 2:1 (0:0). Tegnap játszották le Prágában az ötödik Sparta—Hungária mérkőzést, melyet ezúttal a Sparta nyert meg 2:1 arányban és így az előbbi mérkőzéssel együtt a gólarány 3:3 lett. A harmadik (hatodik) mérkőzés valószínűleg szombaton lesz semleges pályán. A gólokat Kalocsay, Braine, illetve Dudás lőtték. 15.000 néző.

A NAC szerdán 6:1 (3:0) arányban győzött a bukaresti CFR ellen.

A Bologna tegnap Pozsonyban nagy meglepésre 2:1 (1:1) arányba vereséget szenvedett a Bratislava—Liget kombinálttól.

A TAC—ROMANIA július 15-re Kolozsvára kisorsolt selejtező mérkőzés miatt, min megirtuk, a Romania óvást jelentett be. Tegnap este tárgyalta a szövetség az óvást, amelyen úgy döntöttek, hogy a sorolás marad változatlanul, azonban tekintettel a Hakoah kolozvári mérkőzéseire, a selejtezők időpontját egy héttel kitolják. Ezek szerint a TAC—Romania mérkőzés július 22-én lesz Kolozsváron, míg az ellenmérkőzés 29-én Temesváron.

Az Universitatea, min megirtuk, szombaton Bukarestben játszik a WAC ellen. Az egyetemi csapat a mérkőzésért 35.000 lej kap.

Debrecenben augusztus 15, 19 és 20-ra nemzetközi futballturnát terveznek a Boeska, Hungária, Ambrosiana és Austria vagy Slavia részvételével.

Belgrád város válogatott futbalcsapata 3:1 (2:0) arányban győzött Szófia válogatottja ellen.

Nem jön a Hungária. Bukarestből jelentik: A kolozvári Romania azon kérését, hogy a Hungária részére turát engedélyezzének, a belügyminisztérium elutasította.

Az európai turán levő amerikai válogatott atléták vasárnap Hamburgban startolnak a nemzetközi atlétikai versenyen.

A kerületi uszósövetség vezetősége ma este fél 9 órai kezdettel ülést tart a Cal. Neg. Ferdinand 17 alatt I. em. 17. A tagok ezután is kértnek a pontos megjelenésre.

A NAC július 14-én Galacban játszik a DVA-val, 15-én pedig Braílában a Dacia Unirea-val.

A Tour de France 8-ik napján az olasz Martino győzött a legnehezebb terepszakaszon. Az egyéni versenyben továbbra is a francia Magne, a csapatversenyben Franciaország vezet.

A francia futballszövetség értesítette a román szövetséget, hogy a terminus hiányában egyelőre nem fogadhatja a román válogatott futbalcsapatot.

KÜZGAZDASÁG

A Lloyd bíróság fenntartását, vagy az összes folyamataiban levő ügyeknek a tőzsde bírósághoz való áttételét kéri a temesvári kereskedelmi körök

Timisoara-Temesvár, július 12. Megírta az Uj Kelet, hogy a temesvári, sőt az erdélyi kereskedelmi érdekeltségek körében milyen nagy megdöbbenést keltett, hogy a temesvári Lloyd bíróság működését felfüggesztették. A kezdeti megdöbbenést teljes tájékoztatás követte, amennyiben, akiknek keresetük fektetve a Lloyd bíróság előtt, nem tudták és nem is tudják, hogy ezekre milyen sors vár. Az egyik temesvári érdekeltség kereskedő a Lloyd bíróság szüneteltetése miatt elégtelenségi helyzetet a következőkben jellemezte:

— Azt hisszük, hogy a nagyközönség is mindenképpen egyetért azzal, felfogással, hogy a Lloyd bíróság közgazdasági életünk szerves kiegészítő része volt, amelynek megszüntetése pótolhatatlan veszteséget jelent.

— Ami a bíróság működésének megszüntetését illeti, úgy érezzük, hogy a Lloydbírárság elnökségének már koráb-

ban meg kellett volna tenni a szükséges lépéseket a helyzet megmentésére. A vezetőség ugyanis tudhatta már hónapokkal azelőtt, hogy a Lloyd bíróság ellen támadás indul meg. Nem akarunk ezzel szemrehányást tenni, azonban úgy érezzük, hogy a Lloydbírárság vezetőségére nagy felelősség hárul.

Tekintettel kell lenni ugyanis arra a körülményre, hogy a Lloyd bíróság előtt igen sok kereset fekszik, amelyek részben még tárgyalás előtt állnak. Mennyi munka, erőfeszítés és költség ment ilyenképpen veszendőbe? A nagyközönség ríadtan áll a Lloyd bíróság megszüntetésével szemben és várja, hogy nemesak szóval tegyék, hanem ki is eszközöljék a Lloyd bíróság megmaradását. Ha pedig minden erőfeszítés hiábavalónak bizonyul ezen a téren, abban az esetben ki kell vinni egy egyszerű törvényt, amellyel az összes, Lloyd bíróság előtt fekvő ügyeket áttesszük a tőzsdebíróságokhoz.

Közepes terméskilátások vannak az országban

Sasú földművelésügyi miniszter nyilatkozata a gabona helyzetről

Bucuresti-Bukarest, július 12. A földművelésügyi miniszter rendelettel intézte az összes alája rendelt hatóságokhoz, a melyben felhívja figyelmüket, hogy az esetleges szárazság ellen milyen intézkedéseket, tegyenek és milyen védekezésre oktassák ki a népet. A rendelet szerint fel kell boronázni a földeket és a kapálást mindenütt el kell végezni, mert a ki gyomlált és megkapált növények jobba ellenállnak a szárazságnak és az esővizet is jobban megtartja így a föld, úgy hogy hosszabb ideig ellen tud állni a szárazságnak.

Sasú földművelésügyi miniszter a következőket mondotta az új termésre vonatkozólag:

A helyzet jó Erdély középső, északi és keleti részein, továbbá a hegyvidéken, a Kárpátok déli és keleti lejtőin Olteniában és Bukovinában és Beszarábia középső vidékein.

Közepes a termés Erdély többi részében, a Bánátban, Munkács völgyeiben, Jalomitában, Észak-Beszarábiában, Moldva északi és középső részében.

Az ország többi vidékein rossz termés kilátások vannak. Mint látható, éppen ott

közepes a termés, ahol az ország magtárai vannak, mégis valószínűleg fedezni tudjuk a belföldi élelmezés és vetőmag szükségletet a jövő termésig.

Nem hiszem azonban, hogy kivételre is jutni fog.

Ebben az évben legkevesebb 50 százalékkal gyengébb a termésünk a legutolsó 5 év átlagánál.

Valószínű becslés alapján az ötévi termés kitesz 140000 vagon búzát, 15000 vagon rozst, 80 ezer vagon árpat, 50 ezer vagon zabot és 240 ezer vagon tengerit.

Mintegy 100 ezer vagon az ezévi deficit amitt a múltévi készletekből fedezni tudunk a fogyasztás megfelelő racionalizálásával.

A miniszter végül hangsúlyozta, hogy a kormány igyekszik a buza-árát fenn tartani és reméli, hogy az 50 ezer lejes vagonkénti ár biztosítható lesz.

Megváltoztatja hitelpolitikáját a Banca Nationala

Bucuresti-Bukarest, július 12. Az ország hitelének súlyos válsága már régóta foglalkoztatja az ország gazdasági érdekeltségeit.

Számos intervenció folytán, most már a hitelhiány következtében az ország gazdasági élete már óriási károkat szenvedett, a Banca Nationala elhatározta, hogy megváltoztatja eddigi hitelpolitikáját. A Jegybank ugyanis éveken keresztül, ahelyett, hogy újabb hitelezéseket eszközölt volna, igyekezett megvonni az intézményektől. Az utóbbi időben az új politika hatáskörében a Banca Nationala ismét újult hitteleket a pénzintézeteknek a leszámlatolás emelése formájában. A piac nehezségeire való tekintettel azonban a Jegybank minden esetben a legnagyobb gondossággal vizsgálja meg azokat az értékeket, amelyeket leszámlatolás céljából hoznak a számára.

Ezzel kapcsolatban a Jegybank ösztönözni kívánja a bankokban elhelyezett letéteket is, olyan formában, hogy a piacot azokkal a tőkékkel táplálják, amelyek eddig minden haszon nélkül tezurálva voltak.

Ausztria impertálta a legnagyobb állattenyiséget az év első öt hónapjában Romániából. A földművelésügyi minisztérium adatai szerint Románia állatkivitele az év első öt hónapjában a következőképpen alakult: szarvasmarha 14.245 darab, sertés 22.900 darab, juh 6891 darab, friss hus 99.476 kgr. és bacon 425.939 kgr. Ebből 670 darab szarvasmarha Németországba, 3351 darab szarvasmarha, 21.663 darab sertés és 3400 kgr. friss hus Ausztriába, 887 darab sertés és 1026 darab szarvasmarha Csehszlovákiába, 1577 darab szarvasmarha Palesztinába, 1977 darab szarvasmarha, 350 darab sertés és 5800 darab juh Görögországba, 6301 darab szarvasmarha Olaszországba, 40.076 kgr. friss hus Franciaországba, 65 darab juh Jugoszláviába, 389 darab szarvasmarha Máltába ment. A kivételre került egész baconmennyiséget Anglia vette át.

Jön! a Jön:

Szerencse-malac

július 28-án először a

Terézköruti Színpadon

zenés, táncos revü,
Magyar színpad alkalmazta:
BUS FEKETE LASZLÓ

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordításal is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 120 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beutaltatásával.

Josef F

Első életkor környezetének is ismert Ado hangulatos irányítja, működésének Burgszínházba Schauspielhau színpadon Akadt körül kere volt. Tan tudta meghód belőlük a drá a lelki elmély Személyei a képpen, Min ran böles nem azt mon kellene mond

A zsidó mann által aztán és nem darabjaival, a kongressz diplomata, a módon az ér Aki pedig to Herzt is me cátt, a filozó vagy a Paal darabjairól gyökeret, ho és voltaképp rifejéhez t nekik küönös Das neue Gr Ezi 1894, irta tetek benne, és nagysuly rá benne. E erre a színp vetődött néh hany — érde énetesen ann ditották Herz titást az akko Uj Kelet köze

Josef Fränk van. Egészes drámáiról ké kerül. És néh sen a felhőre, hogy mi öleik körül, nak minden s len írását, He rak legtöbbje egyike, kiad archívumában na! színpadok Edgar Wala ütették mar ve! számára fordító és ki

Fränkel sz ez ellen az az egyre ha hívja a közl íróra és alk lángol a fant nyomásán él érzései a go teméntelen zsidó olvasó Herz lelkén Fränkel arra beszédére ké a munkáját, gadt meg. a drámáirás, inni Herzt, I dot: elkészül maga alakja relte meg v akarta vinni sát a néppe csalatkozik, anyaggal, a

DAS S B

Tat Die lan mit 534 mo ren 662

Herzl, a drámaíró

Josef Fränkel: Theodor Herzl. Des Schöpfers erstes Wollen. (Fiba-Verlag kiadása Wien)

Első életrajzírója, a vezér legszűkebb környezetének egyik tagja, az Erdélyben ismert Adolf Friedemann, akinek tollát hangsúlyozottan a szeretet és bámulat irányítja, még így ír a Herzl irodalmi működésének erről a szakaszáról: A bécsi Burgszínházban, a berlini Königl. Schauspielhausban és még sok más német színpadon játszották Herzl színműveit. Akadt köztük néhány, melynek nagy sikere volt. Tartósan azonban egyikük sem tudta meghódítani a színpadot. Hiányzik belőlük a drámaiság, személyeiből pedig a lelki elmélyedés a mások természetébe. Személyei a szerző eszméit hirdetik voltaképpen. Mindig finoman, okosan, gyakran bölcs szentenciák formájában. De nem azt mondják, amit nekik maguknak kellene mondanok.

A zsidó közvélemény ezen a Friedemann által megjelölt vágányon döcögött, aztán és nem igen törődött Herzl színdarabjaival. A Judenstaat, az Altneuland, a kongresszusok Herzlje, a politikus, a diplomata, a szervező Herzl állót érthető módon az érdeklődése középpontjában. Aki pedig tovább lépett egyel és az ő Herzl is meg akarta ismerni, az a tárcát, a filozófiai elbeszéléseit olvassatta vagy a Palais Bourbon után nyult. Színdarabjairól viszont az a felfogás veri gyökeret, hogy a pihenő Herzl írta őket és voltaképpen irodalmi működésének perifériájához tartoznak. Tehát nem jár köztük különösebb figyelem. Az egyetlen Das neue Ghetto volt némileg kivétel. Ezt 1894. írta Herzl. Ekkor már felkísértettek benne a Judenstaat alap gondolatai és nagyszülő zsidó problémákra világít rá benne. Érthető tehát, ha kivételként erre a színpadi művére mégis csak rávetődött néhány — de mindössze csak néhány — érdeklődés-sugár. Erdélyben törénetesen annyi, hogy itt magyarra fordították Herzlnek ez a színművét. A fordítást az akkor még hetenként megjelent Uj Kelet közölte.

Josef Fränkel egészen más véleményen van. Egészen más a felfogása Herzl drámaírói készségéről, színdarabjai értékéről. És néha keserű szavakkal, egyenesen a felháborodás hangján veendő szemükré, hogy míg más nemzetek szerzőikkel ölelik körül, rajongva idézzék nagyjaikat, minden szavát, minden, akár értéktelen írását, Herzl mintegy 30 színdarabjának legtöbbje, mondhatni majdnem mindegyike, kiadatlanul hever a színházak archívumában. Scholsem, még a palesztinai színpadokon sem játsszák. És amikor Edgar Wallace deklarációját is átültették már héberre, Herzl színpadi műve számára nem akadt egyelőre héber fordító és kiadó.

Fränkel szenvedélyes hangon lázadzik ez ellen az állapot ellen. Munkájával az az egyre hangsúlyozott célja, hogy felhívja a közfigyelmet Herzlre, a drámaíróra és alkotásaira, melyekben benne lángol a fantáziája, megelevenednek a benyomásai, élményei, kifejezésre jutnak az érzelmei a gondolatai. Tehát mindenképpen temételen érdekességet nyújtanak a zsidó olvasó számára. Fontos adalékok a Herzl elképzeléséhez. Emlékeztet Fränkel arra is, hogy egyik kongresszusi beszédére készülő, Herzl félbehagyja ezt a munkáját, mert egy dráma ötlete ragadta meg. Ennyire foglalkoztatta lelkét a drámaírás. Egy Mózes-dramát is készült írni Herzl. Dolgozott is rajta, de nem tudta elkészíteni vele. A Mózes alakjában a maga alakját, a maga egyéniségét kísérte meg visszatükröztetni. Színpadra akarta vinni a zsidó vezér örök tusakodását a néppel, amelyben újra meg újra csalatkozik. A küzdelmét ezzel a nehéz anyaggal, amellyel politikai és erkölcsi

elképzelését akarja valóra váltani. A nép azonban nem az ő, hanem a Korach szavára hallgat és az aranyborjú körül ropja a táncot...

Herz nem lehetett — argumentál tovább rendületlenül Fränkel — jelentéktelen színpadi író. Hiszen öt drámáját a bécsi Burgszínház, a német birodalomnak ez a messze kimagasló színpada mutatta be. Színház, mely csak többszörös tanulmányozás, véleményezés, felülbírálás után fogadott el előadásra színdarabot. Burgszínházbeli bemutatása a színpadi szerző érettségi vizsgájával azonos — szövegei és hozzájárulása Altala Herzl bekerült a nagy drámaírók sorába, bekerült az irodalomtörténetbe.

Fränkel könyve sajátos módon egyékszik közelebb hozni Herzl, a drámaíró. Reprodukálja a bécsi államjogi és udvari levéltárból azokat a leveleket, aktákat, amelyek a Herzl burgszínházbeli szerepléséről fennmaradtak, Herzl leveleit, amikkel drámáinak benyújtását kísérette. A rendezők, dramaturgok szakvéleményét röli. Az inténdatura döntését. A színházi cenzura állásfoglalását. A rendőrség jelentéseit az előadások lefolyásáról. Az igazgatók értesítéseit a szerző számára. Egy részletet ezekből a rendkívül érdekes emlékekből már az Uj Kelet is

közölt, amikor Fränkel könyvéből kiemelte a minap Das neue Ghetto rendőri aktáit. Egy másik szenzációja a könyvnek az Unser Kätchen című vígjáték különös sorsának ismertetése. A Burgszínház retortáin már átment Herzlnek ez a színműve, a premierje is ki volt már tűzve, amikor — egyik színésznek besugására — az inténdatura visszavonta engedélyét. Paranes, paranes. A vígjátékot le kellett venni a műsorról. Ez a szinte példátlan eset alaposan felkavarta a maga idejében a közvéleményt. Az újságok, különösen az élelapok rávetették magukat a jó kövér falakra. Érthető, Herzl — 1899-ben történt az eset — a cionizmus vezére már ekkor. Fränkel karikatúra-reproduciókat mutat be a könyvében és oldalaszámra közli a zsidógyalázó Kikeriki és Floh élekeit, amelyek az Unser Kätchen körül felburjánzottak.

A darab a gazdag középosztály, a burzsoázia házasságbeli fonákságát ostromolta a bizonytalan származású Kätchen alakjában, akit — jellemző módon — egyszerre két apa vall a maga gyermekeké. Egy munkáspár méntaszerű, ideális pártás-házasságát állítja a burzsoa házasságbeli erkölcsével, recte: erkölcselenségekkel szembe. Eze ka munkások az egyedüli becsüle es emberek a vígjátékban. Unser Kätchen a Deutsches Volkstheaterben került a burgszínházbeli kiutasítás után színre. Nagy sikere volt. A bemutatóra eljöttek a Herzl barátjai és felesé hivat. De eljöttek persze az ellenségek is. A nézőtérben néhányszor összeütközésre került a sor.

Fränkel érdekes aktagyűjteményt

nem kevésbé érdekes indítvánnyal fejezte be. Ajánlja, hogy Herzl halálának harminc évfordulóját a palesztinai héber színpad Herzl néhány színdarabjának bemutatásával ünnepelje. „Nem csak azért, mert ezek a színdarabok a Herzl alkotásai, hanem mert nagy az irodalmi és a művészi értékük.”

A könyvnek függeléke is van. Herzl az Albia diákegyesület tagja volt bécsi egyetemi hallgató korában. Fränkel felkutatatta az Albia archívumában a Herzlre vonatkozó adatokat és megrajzolta Herzlnek, a „Bursch“-nak képét. Önérzete, megalkuvást nem ismerő büszkesége, amelyből végső fokon a cionizmusa is fakadt, már ezekben a diákevekben mutatkozott. Az Albiában aratta Herzl első szónoki sikereit is. Itt tanulta meg besülni a fegyelmet, a szervezkedésben rejülő hatalmas erőt. Itt ébredt rá először zsidóságára és vonta le ennek a rábredésnek első konzekvenciáit. Az első antiszemita megmozdulásra, mely az Albiában mutatkozott és amely még halk, bizonytalan és korántsem szól a Herzl személyének, faképnél hagyja ezt a diákegyesületet. Kiemelkedik a német nacionalisták köréből, amelyben addig élt és kezd hazaindulni a zsidósága felé. Elindul, egyelőre még bizonytalan lépésekkel, a jární kezdő gyermek ideoda ingó, esetlő-botló lépéseivel, hogy azután végleg hazataláljon és vezéri pozícióba emelkedjék. (g. s.)

Amerikában elkerülhetetlennek tartják az általános sztrájkot

NEWYORK, július 12. Az általános sztrájk kitörésének veszedelme miatt a lakosság ellátja magát élelmiszerekkel, dacára annak, hogy számos munkaadó elfogadta Roosevelt választóbizottságának határozatait.

Újra telepleztek egy kiskorukból álló betörőbandát

Barlad, július 12. A rendőrségnek múlt éjjel sikerült ártalmatlanná tenni egy újabb kiskorukból álló betörőbandát, amely Fekete-bandának nevezte magát. A banda főnöke Constantin Filip 19 éves inasiskolai tanuló menekülni akart és a Barlad folyó vi-

zébe vetette magát. Ghiu rendőr utána vetette magát és sikerült kihuzni és letartóztatni Filipet. Letartóztattak még egy Bindea nevű diákot is. A banda legutóbbi betörését Ianculovei péknél követte el, ahonnan 50.000 lej értékű tárgyat vitt el.

Tizenegy kommunista vádlott a kolozsvári hadbíróóság előtt

A vád tanuit hallgatták ki a mai tárgyaláson

Cluj-Kolozsvár, július 12. A kolozsvári hadbíróóság újból kommunista tárgyalás színhelye. Tizenegy vádlott áll a bíróság előtt, akik közül csak öt van letartóztatásban. Április 28. és 29-én tartóztatták le a tizenegy vádlottat, a kiket kommunista propagandával és röpecdula-terjesztéssel vádolnak. A rendőrség annakidején házkutatást tartott a gyanúsítottaknál, némelyikénél találtak kompromittáló röpecdulakat, de volt olyan, akit a Korunk néhány számaért állítottak hadbíróóság elé. A vádlottak kihallgatásakor tagadták, hogy résztvettek kommunista propagandában, kettőt azonban közülük inflagranti fogtak el az uccán, amint röpecdulát akartak szétosztani a járőkelők között.

A nemrég lezajlott nagyváradi kommunista per néhány elíteltjét vezeték be ör kíséretében. Ugyanis az egyik börtönőr panaszt tett a mai tárgyalás egyik vádlottja, Rosenberg Jolán ellen, hogy a lány a napi séta alkalmával megütötte. A nemrég lezajlott per elíteltjei kivétel nélkül azt vallják, hogy ellenkezőleg, az ör brutalizálta többször a leányt. A tanuk között van a Temesvárról néhány napja Kolozsvárra hozott Szin Teréz is, aki ellen szintén kommunista propa-

ganda terjesztése miatt folyik a vizsgálát. Tanuként hallgatták ki Rózsa Mór kolozsvári nagykereskedőt is, akinél alkalmazásban volt az egyik vádlott. Rózsa Mór kijelenti, hogy a fiut csendes, magabazárkóztottnak ismerte, véleménye szerint nem igen foglalkozott kommunizmussal.

Félegykor az elnök felfüggeszti a tárgyalást délután négy óráig, de csak negyedtörök ül ismét együtt a tanács. Elsőnek egy sziguranca tisztviselőt hallgatták ki.

A vallomás csak nagynehezen indul meg, mire Negulescu ügyész a vádiratnak idevonatkozó részét teszi a tanu elé, aki lapozgatni kezd és arról beszél, hogy az egyik letartóztatott vádlott nevezte meg a később letartóztatta két vádlottat.

Az ügyvédek közül Adonis Popov és Mircea Georgescu tiltakoznak az ellen, hogy a tanu a vádiratból olvassa ki a vallomást. Heves vita következik a vád és a védelem között, melynek az elnök vet véget azzal, hogy ugy a védelem, mint a vád tartsa meg kijelentéseiben a határt.

A tanu azt mondja többek között, hogy házkutatást tartott az egyik vádlott lakásán, amit a vádlott hevesen visszautasít. Kijelenti ezután az egyik

védő, hogy a vádlott apja is azt állítja, hogy soha nem látta lakásában a tanut.

Marcu Aurél sziguranca tisztviselő kihallgatása következik. Megkérdezik a védők a tanut, hogy milyen alapon tartóztatta le a vádlottakat egy részét, mire a tanu kijelenti, hogy azok ismert felforgató elemek.

Mire alapítja maga azt, hogy felforgató elemek — szól a tanuhoz dr. Popov védő.

Ez hivatali titok, de ezt mi már tudjuk — feleli a tanu. Az egyikről például tudom — folytatja —, hogy állandóan résztvett a kommunista mozgalomban, csak eddig nem voltak konkrét bizonyítékaink.

Ugyanesak kihallgatják Gruiu Enache rendőrségi tisztviselőt, aki szintén letartóztatott néhány vádlottat.

Milyen bizonyítékai voltak arra, hogy az illető valóban kommunista — kérdezi az egyik ügyvéd.

Erre nem válaszolhat a tanu — szól közbe az elnök, mert felsőbb utasításra tartóztatják le azokat, akik ide kerülnek a vádlottak padjára.

Ferdinand király halálának 7-ik évfordulója

Bucuresti-Bukarest, július 12. Julius 20-án lesz 7 éve Ferdinand király halálának. Ez alkalomból a Vitéz Mihály-rend lovagjai testületileg elzarándokolnak a curtea de argesi királysírhoz.

Pestisjárvány lépett fel Mandzsuria több pontján

London, július 12. Mandzsuria több pontján pestis járvány lépett fel. A járványban elhaltak száma, az első jelentések szerint, tizenhét. A hatóságok óvintézkedéseket foganatosítanak a járvány terjedésének megakadályozására.

Leszerelési dokumentumok. Londonból jelentik: Az ausztráliai szövetségi kormány most tárgyalja az északi terítórium védelmi berendezései fejlesztésének kérdését. — A japán kormány két új hadikétkötő építését határozta el.

A jugoszláv diktatura igazi arca. Londonból jelentik: Az Evening News tudósítója jelenti, hogy az eddigi jelentésekkel ellentétben Macsek dr. horvát parasztpárti vezér nem kerül be a zágrábi kózkórházba, hanem továbbra is a mitrovicai fogházban tölti szabadságvesztés büntetését, noha szívbaaja súlyosbodása miatt állapota válságosra fordult.

DAS SCHWARTZBUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvesboltjában.

Jön: ncse-lac köruti adon

TE LASZLÓ

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ (Román Neuheim)

természetes, páratlan szénsavas, radioaktív, sós-vasas forrásvízzel

Biztos gyógyhatás s z i v

és vérkeringési zavaroknál, szervi, elhízásos, érelmeszesedés, vesebaj, vérértelenség, izomszűz, hólyaggyulladás és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség

a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc) eseteiben a legjobb eredménnyel. Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés.

Kitűnő konyha, elsőrendű szállodák,

diétás penziók, mérsékelt árakkal. Új modern uszoda, napfényes stranddal. A CFR vonalain 50 százalékos utazási kedvezmény. Állandó katonazene. Pausál kurák az „Európa“ utazási irodák útján.

Fürdőidény május 15.-től október 1-ig

Prospektust, felvilágosítást, szívesen küld MUSHONG BUZIÁSI GYÓGYFÜRDŐ R-T. Fürdőigazgatóság Buziás (Banat)

Miniszteri rendelet érkezett a bíróságokhoz az új váltótörvény gyakorlati alkalmazásáról

Büntetés nélkül használhatók a lejárat nélküli „biankó-váltók“. Meghosszabbított határidők a régi törvény rendelkezéseivel szemben

Bucuresti-Bukarest, július 12. A június elsején életbe lépett új váltótörvény végrehajtásáról Antonescu igazságügyminiszter körrendeletet küldött az országban működő összes törvényszéki főelmőknek és a járásbíróságok vezetőinek. A körrendeletnek az a célja, hogy megkönnyítse a rendkívül fontos új törvény gyakorlati alkalmazását, mert az okirályságban, az Erdélyben, Bukovinában és Besarabiában volt különböző váltótörvényeket egységesítve ez az új parlamenti alkotás. A rendelet mindenekelőtt megállapítja, hogy az új törvény a genfi 1930. július 7-i és 1931. július 16-i nemzetközi megállapodások feltételeit is tartalmazza, tehát a legmodernebb jogszolgáltatási cselekvések alapján készült.

A rendkívül fontos körrendeletnek az Aradi Közlöny azokat a részleteit ismerteti, amelyek jelentős újításokat tartalmaznak a hosszú ideig érvényben volt régi váltótörvényvel szemben. Ezek közé az újítások közé tartozik a biankó váltó néven ismert, lejárat nélkül kiállított váltó is, melynek használata miatt az aradi pénzügyigazgatóság az utóbbi években bírságokat rótt ki és a törvényszék, valamint az illetékes különbözőképpen bírálta el a büntetések ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmeket. A miniszteri rendelet most világosan kimutatja, hogy a biankó váltó használata is megengedett a törvény tehát az üres váltó kibocsájtható és a lejárat időt a megállapodás értelmében később is kiállítható.

Hangsúlyozza még az igazságügyminiszter rendelete, hogy az olyan kifogás, amely szerint valamely váltó nem a megállapodás értelmében állított ki, nem egyéb személyi kifogásnál, amit harmadik személlyel szemben lehet érvényesíteni, illetve csak az esetben érvényesíthető, ha a harmadik személy a szóban lévő váltót rosszhiszeműen és oly célból szerezte meg, hogy az adóssal megkárosítsa. A joggyakorlat szerint rosszhiszeműséggel egyenlő elbírálás alá esik a vétkes könyvtartás is.

A törvény 9. és 10. szakasza a meghatalmazás útján való váltóaláírással foglalkozik és erről a miniszteri rendelet ezt tartalmazza: Ha valaki rendes meghatalmazás nélkül más nevet írja alá, vagy ha túléli a meghatalmazás keretét, úgy az aláíró felelős az összes követeleményekért, tehát a behajtás végett nem te-

het fellépni az ellen, akinek nevére váltót hamisítottak.

Ezelőtt speciális meghatalmazást kellett adni a váltók aláírására, de az új törvény megengedte az egyszerű meghatalmazással is, aminek alapján a meghatalmazott személy kibocsájtást és elfogadhat váltót a meghatalmazó nevében.

Felemlítendő, hogy a váltólejáratok meghatározásai közül kihagyta az új törvény ezt a nagyon régi megjelölést: „Fizetendő az... i őszi vásár idején.“ Egyéb ként a többi lejárat meghatározás megmaradt.

Rendkívül fontos a fizetési kötelezettséget nem teljesítő váltóadósok elleni végrehajtás.

A ma kiadott rendelet is leszögi, hogy az új egységesített váltótörvény alapján bírói ítélet nélkül azonnal végrehajtható a váltótartozás. A régi törvényben foglalt végrehajtási feltételek többi része változatlan.

A régi törvény szerint Erdélyben és Bukovinában három hónapon, a regáiban pedig 15 napon belül kellett érvényesíteni a váltó visszkérését. Az új törvény ezt a határidőt egy évben állapította meg. A váltóelévülési időt is meghosszabbította az új törvény, mert ezelőtt Erdélyben és Bukovinában két év, az ó királyságban pedig öt év volt. Az új törvény — mint a mostani miniszteri rendelet is megállapítja — a váltó elévülési idejét az egész országban három évben állapította meg. E határidő után a váltókövetelés egyszerű magánjogi követelésé válik, amelynek behajtása nem olyan gyors, mint a váltóé.

Az új törvény 1934 június 1-én lépett életbe. Az e terminus előtt kibocsájtott váltók kövekezőképpen érvényesíthetők: 1. A fenti időpont előtt kibocsájtott és esedékesé vált váltók a régi törvény szerint bírálandók el. 2. Azok a váltók, melyeket a fenti terminus előtt bocsájtottak ki, de június elseje utáni lejáratú bírándók, két csoportba oszthatók: a) Az 1934. november 1. előtti esedékesé váltók a régi törvény szerint bírálandók el, kivéve az olyan rendelkezéseket, amelyek az elfogadásra, a fizetésre, a váltókérésre és visszkérésre jogra vonatkoznak; b) Az 1934 november 1. után lejáratú váltók — habár az új törvény életbelépése előtt bocsájtottak is ki — kizárólag az új törvény alapján kell elbírálni.

színház-film MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Új kettős műsor. 2 film egy helyért. I. Egy boldog utazás, Operet-száger. Először Kolozsvárt. Premierfilm. Fősz.: Magda Schneider, Adele Sandrock. II. Robban a bánya. A filmalkotás csúcspontja. Rendező: G. W. Pabst, Német-francia háború. Gáz-támadás.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől mindenki filmje: Ave Maria, a szerelem és fájdalom szimfóniája, főszerepben: Dorothea Wieck. Németül beszélő monumentális film. Gondoskodjon idejében jegyéről!

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, július 13.

Bukarest. 14.40: Könyv zene. 11.05: Rádiózenekar. 20: Előadás. 20.15: Rádió zenekar. 21: Előadás. 21.15: Kamarazene. 21.45: Irodalmi óra. 22: Ének. 22.30:

Budapest. 7.45: Torna. Grammofon. — 13: Déli harangszó. 13.05: Cigányzene. 14.30: Hangverseny. 16.30: Cserkészóra. 17: Csevegés. 18: Az Operaház zenekara. 19.45: Hangverseny. 20.15: Csevegés. — Grammofon. 21.45: Rádó — a rádióról. 22: Zenekari hangverseny. 23.20: Cigányzene. 24.30: Táncczene.

Bécs. 17.30: Grammofon. 18.30: Viola de gamba és ének. 20.10: Fuvószene.

Berlin. 19.30: Dalok és balladák. — 21.45: Szórakoztató zene. Stuttgart. 19.25: Caruso énekel gram-mofonon. 24: Szórakoztató zene.

Róma. 21.45: Szimfónikus hangverseny. 23: A nürnbergi baba, opera.

Prága. 21.50: Francia vonatkozások a cseh zenében. 22.25: Új hegedűművek.

Varsó. 20.15: Kávéházi zene. 21.12: Szimfónikus hangverseny.

Szombat, július 14.

Bukarest. 15.40: Könyv zene grammofonon. 19.05: Jonescu-zenekar. — 20.30: Rádiógyetem. 20.40: Grammofon. 21: Előadás Franciaországról. 21.10: Francia zene. 21.40: Ének. 22.20: Rádiózenekar. 23.30: Zene.

Budapest. 7.45: Torna. Grammofon. — 10.45: Hírek. Felolvasás. Grammofon. 13: Harangszó. 13.05: Grammofon. 14.30: Hangverseny. 17: Ifjúsági rádió. 18: Kamarazene. 18.50: Rádiósok postája. 19.20: Postászenekar. 20: Vidám csevegés. — 20.30: Operaáriák. 21: Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Pataky-jazz. 24: Az Operaház zenekara.

Bécs. 21: A szegény ördög, operett. — 23.30: Táncczene.

Berlin. 17: Zene. 21.13: Vidám weekend Stuttgart. 23: Táncczene lemezeken. — 24: Szórakoztató zene.

Róma. 21.45: Zenés komédia. Utana táncczene.

Prága. 21.50: Filharmónikus hangverseny. 23: Grammofon.

Varsó. 22.12: Unnepi hangverseny a francia nemzetj ünnepre. 23: Hangsfilmszágerek. 24.05: Táncczene.

Az Athenaeum 60 lejes regényeinek legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse“. A háború utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmulsátságosabb, legelevenebb, legmaibb alkotása ez a regény, a botcsinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Új Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett, utánvétellel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Magyarai költészet egy szó 2 lej. vasárnap betűzáró 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 80 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Uccaj balkonos lakás, 3 vagy 4 szobás, teljes komforttal kiadó. Minerva Biztosító bérpalotájában, Regele Ferdinánd 37.

Raktárnak vagy műhelynek való helyiség kiadó. Motilor 94.

Eladó: His Master villany- és koffergrammofon, majdnem új lemezek, hirtve festmények, Képzőművészet és keretrendezés. „PAX“ Cal, Victoria 6.

Pésszirozást, angol, francia női ruhák készítését olcsón vállalja: Divatszalon, Fiata Unirii 12., I. emelet.

30 éves, önálló fűszerkereskedő, megyeszékhelyen keres házasság céljából intel. Igens, komoly leányt hozományval. „Önálló üzlet“ jellegre a kiadó továbbítja.

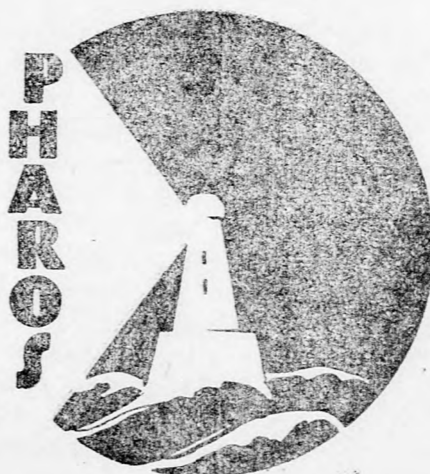
Pénzzel segítenék egy certifikáttal rendelkező egyént, aki hajlandó volna Palesztinába kíségetni. Levelet „Erec Jiszraél“ jellegre a kiadóba kérek.

Két szoba konyha butorozva kiadó. Cim a kiadóban.

Tarnárnó elemisták, középiskolások vizsgákra való előkészítését vállalja. Cim a kiadóban.

PHAROS KÖNYVEK

ZSIDÓ MINIATÜRÖK

Megjelenik szeptember hó 1-én!

— Dumitru hője. Buka tábornok va hallgatták I hogy számos nagyobb 68 tábornoknak szegek több Ebből 7-8 rescu dorok tábornok ké lözködő fia: riyitani fogj adott apjának aki tanusk birtok villan folytatják.

— A CFR gajommal v karestből munkálatok utakkal va készítésére. munkála ok vasutvonala megjavítása kezdtek ép Odesszával hozni. Ugyan tokat Atachi uton. A legf esere lesz a Románián d em. A Gazi és kereskede s tarifákat tani. A két lás közvetlen közli iroda ut

— Egy n gázolt egy tük: Ma dél redet, amikor szált a villa titotte a köz hamionja. Az sofőr etunt.

— Akinek működése re tesse gyengül gya megese „Ferenc Józ bályozza a s emesztését. e közérzetet te

— Rövid l zoftáság, ame pésének jövő get készült. nagyszabású megállapítás den dominio képviselteni ken, amelye várják India sebb fejedel kekben, drág hátán veszne Az ünnepség thamptonban Wimbledonb japán Kiu-S gyors egymá nesztettek a megmozgatás háromórás j mon. Szakért a lövedékek nak lehet kö tagállam ter kórházba szá haladja a sz dőt. A vihar szakadás köv inport vámos s: alapot 70 az alpból kiutáni ang zésére. — M Caesar cím előadása a Kraussal a hetében. — gesztetj ma mal és maga került. Alla A montecelli bavevő repül vegőben kí sa életét ve dicioja Ur bandák fogz z: nősövéts szellemi egy tájában tar után véget

HIREK

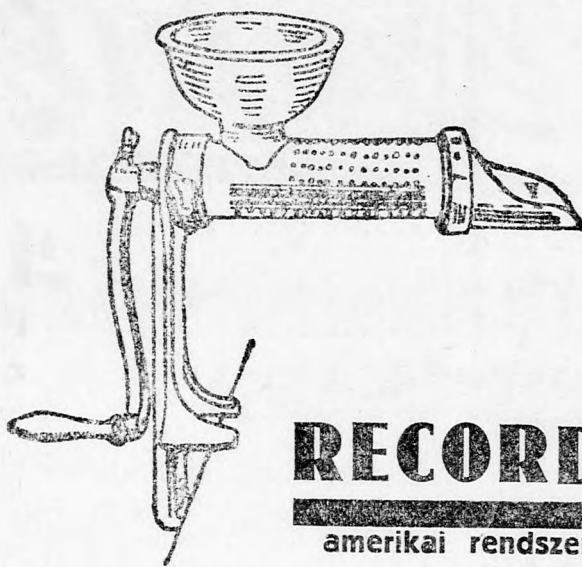
— Dumitrescu csendőrtábornok tiszti-hója. Bukarestből jelentik: Dumitrescu tábornok vagyoneellenőrzése során ma kihallgatták Letu ezredet, aki beismerie, hogy számos izben a hadtest pénztárából nagyobb összegeket adott át Dumitrescu tábornoknak. Azt hiszi, hogy ezek az összegek több mint 10 millió tesznek ki. Ebből 7-8 millió van beépítve Dumitrescu dorobanúi birtokába. Dumitrescu tábornok kérte, idézzék be Párizsban tartózkodó fiát, PuFu Dumitrescu, aki bizonyítani fogja, hogy 3 és félmillió kölcsönt adott apjának, továbbá Malaxa mérnököt, aki tanuskodni fog, hogy a dorobanúi birtok villamosberendezése még nincs kifigzve. A vizsgálataot szeptember 25-én folytatják.

— A CFR Iázasan készül az orosz forgalommal való kapcsolat felvételére. Bukarestből jelentik: A CFR-nél beható munkálatok folynak az orosz államvasutakkal való forgalom felvételének előkészítésére. Oroszországban is hasonló munkálatok folynak a Dnyeszteren túli vasutvonalak helyreállítására és a hidak megjavítására. Egyelőre a varnítai hidat kezdték építeni Tighina mellett, amely Odesszával fogja az összeköttetést le-rehozni. Ugyancsak megkezdtek a munkálatokat Atachj mellett is a Kjev felé vezető uton. A legfontosabb nem annyira az áru csere lesz a két ország között, hanem a Romániai átfrányítandó tranzitforgalom. A Gazeta értesülése szerint az ipar és kereskedelem miniszter a preferenciális tarifákat fogja Oroszországnak nyújtani. A két államvasut között az elszámolás közvetlen lesz és nem a berni nemzetközliroda útján.

— Egy nyugdíjas ezredet halálra gázolt egy teherautó. Bukarestből jelentik: Ma délután Ion Paun nyugdíjas ezredet, amikor az Elisabeta Bulvardon elszállt a villamosról saját háza előtt, elütötte a köztisztasági hivatal egy autómamionja. Az ezredes azonnal meghalt, a sofőr eltűnt. A rendőrség keresi.

— Akinek gyakran fáj a gyomra, bémüködése renyhé, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar szabályozza a székletét, rendbehozza az emésztését, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet terem.

— Rövid hírek mindenünnen. Az a bizottság, amely György király trónra lépésének jövő évi 25-ik évforduló ünnepségeit készíti elő, nagyjában elkészült, a nagyszabású ünnepségek programjának megállapításával. Irországot kivéve minden dominion és gyarmat-kormány is képviseltetni fogja magát az ünnepségeken, amelyekre többek között Angliába várják India 25 maharadzsját a 35 kisebb fejedelmé, akik szín pompás öltözékekben, drágakövekkel kirakott elefántok hátán vesznek majd részt a díszmenetben. Az ünnepségek keretében a király Southamptonban szemlét tart a flotta és a Wimbledonban a hadsereg felett. — A japán Kiu-Sziu szigeten tüzerítégek gyors egymásutánban 1500 lövedéket menesztettek a magasba a levegőrétegek megmozgatására. A hatalmas pergőtűz háromórás jótékony zápor követte nyom. Szakértők szerint az esőt kizárólag a lövedékek által keletkezett levegőáramlásnak lehet köszönni. — Illinois amerikai tagállam területén tornádó pusztított. A kórházba szállított sebesültek száma meg haladja a százat. Számos lakóház összedőlt. A viharokasztrófát jégeső és felhőszakadás követte. — Az angol kormány az importvámok hozadékából állattenyésztési alapot létesít. Ez év folyamán ebből az alaphól három millió fontot fognak kiutalni angol állattenyésztők felségelyezésére. — Mussolini új drámát írt, Julius Caesar címmel, melynek első bemutatód előadása a Burg-színházban lesz, Werner Kraussal a címszerepben, december első hetében. — Az elítélt Dréhr Imre felfüggesztési magyar államtitkár szívrohammal és magas lázzal a Korányi-kórházra került. Állapotát súlyosnak tartják. — A montecellói repülőter felett egy bombavető repülőgép ismeretlen okokból a levegőben kigyulladt s lezuhant. Négy utasát életét veszítette. — Sven Hedln expedíciója Urungesitol keletre turkesztáni bandák fogságába került. — A nemzetközli nőszövetség kongresszusa, amelyet a szellemi együttműködés ligájának palotájában tartottak, nyolc napú ülésének után véget ért.

RECORD UNIVERSAL

amerikai rendszerű paszirozó gépről beszél,

mert praktikus, higiénikus és olcsó, mert örökös darab. Praktikus: mert eddig minden háziasszonynak gondot okozott, hogy a paradicsomfőzést, izek készítését és más passzirozandó dolgot miként tudná minél olcsóbban és gyorsabban elvégezni és hogy a félre ellett paradicsom és az minőség és tartósság szempontjából elsőrendű is legyen. Ezen kívánalmaknak tökéletesen megfelel a „Record Universal” amerikai rendszerű passzirozógép, mert annyira tökéletesen működik, hogy a drága pénzén megvásárolt anyagok teljes felhasználását garantálja és így a passzirozandó anyagnál elért megtakarítással együtt a gép teljes ára visszatérül. Paradicsomot, mindenféle főzeléket, egész apró magy gyümölcsöt, fűt burgonyát héjastól, ribizlit szárával együtt lehet a gépbe tenni, mely bámulatos gyorsasággal, hihetetlen tisztasággal tökéletesen passzirozza át az anyagot, úgyhogy az eddigi anomáliákat, amik passzirozásnál előfordultak, teljesen kiküszöböli. Minden háziasszony maga végezheti el tizedrésznyi munkával azt, amit ezelőtt többek segítségével és nagy fáradsággal lehetett csak elvégezni. Higiénikus: mert cinezett anyagból van és így nem rozsdásodhat.

MOSKOVITS ÉS TÁRSA Cluj, Főpostával szemben.

— *„Drei Wochen” után.* Még egy pár nap és a három gyászhat, amikor a világ zsidósága minden örömmegnyilvánulástól távol tartja magát, elmúlik. A gyászhetek után Kolozsvár zsidósága is ki fogja venni a részét az örömből. A három gyászhat után tehát aktuális lesz a kérdés: honnan szerezzen a jó zsidó háziasszony eszközökre, keresztelekre, bármicvákra szépen elkészített, olcsó dísztartókat, parfümök, deszerteket? Ez a kérdés eddig komoly fejtörést okozott egy a különböző zsidó szervezeteknek, kluboknak, társaságoknak, mint a kóser háztartást vezető háziasszonyoknak. Kolozsváron eddig nem volt zsidó cukrászműhely, ahol az ilyen alkalmakra szükséges süteményeket beszerezni lehetett volna. Ma azonban már nem kell fejtörést okozzon. Mert kitűnően felszerelt orth. kóser cukrászműhely áll a közönség rendelkezésére, ahol jutányos árban a legjobb és legizlésebb süteményeket, valamint esokoládé bonbonokat készítenek. A cím, ahová megrendelésekkel fordulhat: *Adler cukrászműhely, Str. Londrei (Hosszu utca) 19.*

— *A munkaöröm rekordja.* Londonból jelentik: John H. Moran kilencvenhat éves milwaukeei (Wisconsin állam) lakos aki hetvenkilenc évet töltött megszakítás nélkül a milwaukeei vasut szolgáltatásban, felháborodással utasította vissza a vasutnak azt az ajánlatát, hogy vonuljon nyugalmába. Kijelentette, hogy a vasutaséletet ma is nagyon vonzóknak találja és nem csak, hogy nem éri magát öregnek, de eddig még egyetlen órai szolgálatot sem mulasztott. Fia több, mint ötven év óta szolgálja a vasutat.

— *Fejesugrással ünnepelte századik születésnapját.* Londonból jelentik: Peter Pollen trinidadszigeti lakos századik születésnapját azzal ünnepelte, hogy fejest ugrott a Wyma-folyóba és 35 méter távolságot uszott a víz alatt. Kijelentette, hogy a hosszú élet titka a délszaki égőv alatt: sokat pipázni, és sokat inni. Kétszer nősült, tízenhét élő gyermeke van.

— *Egy főtisztviselő katasztrófája a tekerghői tengerparton.* Konstancából jelentik: A bukaresti Standard-társaság könyvelési főnöke, Herskovics Carol a tekerghői tengerparton a vízbe fulladt.

— *Kommunista kurirt fogtak el Beszaráblában.* Kisenevből jelentik: Tighinában egy szovjetkurirt fogtak el, akinek a nevével titokban tartják. Ezzel kapcsolatban, Jasában, Tighinában, Galation és Causaniban letartóztatások voltak. Kisenevben titkos kommunista nyomdát fedeztek fel, amely a beszaráblai kommunista párt körüli bizottság volt.

Korszakalkotó

ujítás a ház-

tartásban!

Az egészségvérosa

— *Felrobbantotta magát egy életunt fiatalember a montmartrei temetőben.* Párizsból jelentik: Nem mindennapi módon követett el öngyilkosságot egy huszonhat éves párizsi fiatalember, aki könnyelműségével majdnem sok embertársának halálát is előidézte. A fiatalember a montmartrei temető egyik fasorjában a sző szoros értelmében felrobbantotta magát. Nagyobb mennyiségű robbanóanyagot robbantott fel és a szerencsétlen öngyilkost darabokra tépte a robbanás ereje. Néhány percel később érkezett az öngyilkosság színhelyére egy gyászmenet s ha az öngyilkos csak egy perccel is később követte volna el a borzalmas öngyilkosságot, úgy a robbanás még számos halalos áldozatot követelt volna. A fiatalember reménytelen szerelem miatt lett öngyilkos.

Pizsamát, inget

jót olcsón, méret után, Vidékre minár küldünk csak a készítőnél vehet.

WOJA Cluj Reg. Ferdinand 65

— *Előbb megőrült, azután felvágta ereit egy munkanélküli.* Szatmárról jelentik: Bodenbos Péter harminc éves fejszbányai vasmunkás már hosszabb ideje munkanélküli. Emiatt néhány nap óta bukomorságba esett. Ma reggel dühroham vette elő és szatmári szállásán borotvával felvágta ereit. Esméletlenül szállították a kórházba, ahol később magához tért és dühöngeni kezdett, úgy hogy meg kellett kötni. Az orvosok nem bíznak felgyógyulásában.

— *A Pharos-sorozatok első kötete szeptember elsején jelenik meg.* A Pharos zsidó irók könyvkiadó vállalatának első kötete „Zsidó miniatűrök” címen szeptember elsején jelenik meg. Ez a kötet, amelyben a Pharos bemutatkozik, a modern zsidó irók legjava természet fogja közölni. Schalom Asch kisregénye, Péter Altenberg vázlatai, Bubernek egy chazidikus rajza, Berdicevskinek és Pereenek nek gyönyörű novellái, Oszip Dimov karcolatai, Wassermann hosszabb lélekzetű történeti rajza, Arthur Hollitscher szatirája a mai Németországról, Ija Ehrenburg pompás korrajza, Babel, Sosulja, továbbá Pirandello zsidó témájú nagyszerű alkotása egészíti ki a művet, amelyhez fogható reprezentatív zsidó könyv az egész magyar nyelvterületen még nem jelent meg. A könyvet kizárólag a Pharos előfizetői kaphatják, minthogy könyv árusi forgalomba nem kerül. A Pharos előfizetési ára: félévre 500 lej, negyedévre 250 lej. Előfizetéseket elfogad az Uj Kelet könyvosztálya.

— *Herzl ünnepély Lugoson.* A lugosi cionista egyesület folyó hó 8-án a zsidó iskola udvarán impozáns keretek között emlékeztet meg Herzl Tivadar Halálának 30 éves fordulójáról. Az ünnepélyt a Halucok éneke és szavaló kórusa nyitotta meg. Majd a Hazamir zsidó dalárda gyászdalokat énekelt. Az ünnepi szónok ez alkalommal Jámbor Ferenc volt, ki magas szármáyásu beszédében méltatta Herzl Tivadart a cionizmus hallhatatlan emlékü vezérét. A nagyhatásu beszédet az igen nagy számban megjelent közönség élénk figyelemmel hallgatta végig és nagy tapsal honorálta. Friedmann József kántor El mole rahamimja, majd a háuc kórus Hatikvájával zárult az emlékünnepély.

— *A serdülő ifjuságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkelésor egy-egy kis poháryi természetes „Ferenc József” keserűvizet,* mert gyomorbél és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk.

— *Szomorúvégi sétakocsizás.* Szatmárról jelentik: Turerebes jegyőzje, Ducecu és családja egyfogatu kocsián Szatmárra tartott. A város határában 4 méteres töltésen vezet az út, amelyről a kocsi lefordult és az utasok nyakig estek az iszapba. Egész sereg embert kellett mozgósítani, hogy a pörüljárt jegyőzcsaládok kimen se kellemetlen helyzetéből.

— *„Cserkész B 10” — a franciák csoda csatahajója.* Londonból jelentik: A Daily Herald jelentése szerint St. Nazaireben új francia törpe-csatahajóval kísérleteznek, amely óránként 55 csomóny sebességet ér el. Az új csatahajó jelzése „Cserkész B 10”. A 12 méter hosszú hajón két torpedóklövő cső van, hajógépe 2000 lóerejű. A hajó különösen zárgyűrűk átörésére vagy csapatzállító hajók megáadására alkalmas. Sebessége és kicserny volta megvédi a tüzérség találatától s minthogy nem mélyjáratu, sértelemül haladhat el a zaknamezők felett. A „melényzseb-csatahajó” aránylag olcsón előállítható s így valószínű, hogy a francia haditengerészet legközelebb megkezdí az új hajótipus tömeggyártását. Ezzel a többi tengeri hatalom hajóhadát új kérdések elé állítják.

— *Eljegyzés.* Freund Margitka Huedin ér Fried Abraham Cluj, jegyvesek. (Mindenküön értesítés helyett.)

— *Százezer lejes lopás egy szatmári drogériában.* Tudósítónk jelent: A Fortuna drogéria tulajdonosa, Markovits József feljelentést tett a rendőrségen, hogy árukészletét ismeretlen tettesek hosszabb ideje dezsmálgatják. Kiderül, hogy a tolvaj a laboránsnövel azonos, aki bevallotta, hogy évek óta folytatja üzemeit. Az alkalmazzott pár esztendő alatt tekintélyes — mintegy százezer lej — értékű árut lopott. A rendőrség most az orgazdákat keresi, hogy megállapíssa, kinek adta el a laboránsnó ezt a tömördek lopott cikket. Az asszony egyelőre letartóztatásban van, de az orgazdák neveit nem hajlandó elárulni.

— *Hárommilliárdos betföldi kölcsönt bocsát ki a francia kormány.* Párizsból jelentik: A francia kormány elhatározta, hogy 3 milliárdos betföldi kölcsönt bocsát ki 4 százalékos kamattal.

— *„Maxim Gorkij”, a világ legnagyobb repülőgépe, hetven utast tud vinni Moszkvából jelentik:* A világ legnagyobb repülőgépe elkészült és időnként megjelenik a moszkvai Vörös tér fölött, ahol körrepüléseket ír le. A gépet Maxim Gorkij nevével nevezték el és úgy látszik, elsősorban propagandacélokát szolgál. Az óriásrepülőgépet a munkások, parasztek és intellektuellek gyűjtésének eredményéből állították elő. A gép építője Tiepolev mérnök, a szovjetunió aerohydrodinamikai intézetének vezetője, aki tisztán orosz nyersanyagokból építette meg az óriásrepülőgépet. A világ legnagyobb repülőgépe 63 méter hosszú, 42 tonna súlyu és 8 darab, egyenként 7000 lóerős motorral rendelkezik. A repülőgép legénységén kívül még 72 utas számára van férőhely. A repülőgépen a következő különleges berendezkedések vannak: szerkesztőség, tanácskozóterem, különleges rádió-leadó készülék, mozi, fényképezeti műterem, szedőhelyiség és nyomda. Az óriásrepülőgép a nyomdai felszerelés olyan tökéletes, hogy a levegőben állíthatnak elő újságokat, vagy rőpiratokat. A „Maxim Gorkij” egy propaganda légi raj parancsnoki gépe lesz. A propaganda légi raj parancsnoka Kolesov újságíró.

